

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561
PUBLIC PARTICIPATION OF ANGTHONG'S PROVINCIAL
DEVELOPMENT PLANNING 2558 - 2561 B.E.

พจนรพี ทองกัญชร¹
รัฐศิริินทร์ วังกานนท์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย 3) เพื่อสำรวจปัญหา และอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 และ 4) เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีประชากรเป็นประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง จำนวน 400 คน และใช้แบบสัมภาษณ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง จำนวน 14 คน ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 อยู่ในระดับมาก
2. เมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย พบว่าปัจจัยด้านเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ไม่แตกต่างกัน และปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ปัญหา และอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 อยู่ในระดับปานกลาง
4. แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 เสนอให้มีการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงกิจกรรมและโครงการภายในแผนพัฒนาจังหวัดผ่านสื่อที่ทันสมัยและเข้าใจง่ายเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสของสื่อในยุคปัจจุบัน ควรส่งเสริมให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นแม่แบบในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการต่อยอดแผนพัฒนาระดับจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างทั่วถึง เสนอให้เพิ่มระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และเสนอดำเนินการปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการอย่างจริงจัง เพื่อให้กิจกรรม/โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

¹ นักศึกษาปริญญาญรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ มหาวิทยาลัยมหิดล

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชา นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The objective of this thesis is to study the community's participation in the Angthong provincial plan B.E. 2558-2561. The study compares public participation in the preparation of the plans, classified by gender, age, education, marital status, family income per month, and residence. The exploration presents a survey of problems and barriers to citizens' participation in the development plan and proposes ways to promote the participation. A questionnaire and interviews were used as research tools. The questionnaire surveyed 400 people in Angthong, and the interviews included 14 stakeholders of the development plan. Many statistical methods have been used for analysis, such as statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation and different pairs were tested with Scheffe's method.

The results show that

1. the level of participation was high,
2. the comparison of levels of participation classified by sex, age, education, marital status, family income per month and a residential area were tested for significant differences, and
3. the level of problems and obstacles was moderate.
4. The recommendations from this study are to promote the participation in the development plan activities and relay information that is easy to understand through modern media. Also, government should encourage participation in the development plan in the local community to increase the level of efficiency and meet the citizens' needs. The duration for making the development plan should be increased in order to increase the opportunity for people to participate. Lastly, corruption in government should be seriously suppressed in the area to solve the problem of serving public needs effectively.

Key words : The Level of Participation

บทนำ

ในอดีตการบริหารราชการไทยล้าหลังไม่ทันสมัย ไม่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งระบบการบริหารราชการที่สะสมมานานจนประชาชนลดความศรัทธาลง นั่นคือปัญหาการทำงาน ประสิทธิภาพต่ำ โครงสร้างองค์กรไม่มีความยืดหยุ่น การรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลางมากเกินไป ค่าตอบแทนข้าราชการไม่จูงใจ รวมไปถึงปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ของนักการเมืองและข้าราชการ เนื่องมาจากตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาแม้ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองมาตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ซึ่งตามทฤษฎีแล้วประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) แต่ในความเป็นจริงแล้ว ประชาชนมีอำนาจอ้างกล่าวและใช้อำนาจอ้างกล่าว โดยผ่านการใช้สิทธิเลือกตั้ง “ผู้แทน” หรือที่เรียกกันว่าประชาธิปไตยทางผู้แทน (Representative Democracy) ซึ่งไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ไม่สามารถสร้างความอยู่ดีกินดี หรือความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคมได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือสัมฤทธิ์ผลในการบริหารราชการแผ่นดิน ยังไม่เกิดขึ้นจากการมี “ผู้แทนที่ มาจากการเลือกตั้ง” แต่เพียงอย่างเดียว จนกระทั่งรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 หรืออีกชื่อหนึ่งว่า “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ที่เน้นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมากขึ้น ทั้งนี้ โดยกำหนดให้มีบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องสิทธิเสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนค่อนข้างกว้างขวางและกว้างขวาง จวบจนกระทั่งในปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ยังคงรับรองหลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนเช่นเดิม ซึ่งเห็นได้จากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและการที่กำหนดให้มีหมวดที่ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน อีกทั้งเพื่อให้เกิดผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติ ได้กำหนดกลไกและมาตรการต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยมีบทบัญญัติที่รับรองหลักการเรื่องสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่สำคัญ ได้แก่สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารคำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดเกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่นและในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนด

ให้รัฐกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามหลักเกณฑ์ แนวทาง นโยบายที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) กำหนด โดยเฉพาะในส่วนสิทธิของประชาชนในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ ที่รัฐมุ่งเน้นไปในการให้อำนาจหน้าที่แก่ประชาชนมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามที่คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัด ต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายของรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งต้องสอดคล้องกับศักยภาพ โอกาส สภาพปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยให้จังหวัดและกลุ่มจังหวัดดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด โดยจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในลักษณะต่อเนื่องแบบ Rolling Plan ซึ่งจะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์แวดล้อมของพื้นที่ทุกปี โดยครอบคลุมระยะเวลา 4 ปี อันจะช่วยทำให้การดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดมีการคาดการณ์สถานการณ์และมองเชิงรุกไปข้างหน้า รวมทั้งเป็นการยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้นดังนั้นแผนพัฒนาจังหวัดจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้กระบวนการบริหารงานจังหวัดประสบผลสำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างแท้จริง

ในส่วนของจังหวัดอ่างทองได้มีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2553 – 2556 ฉบับทบทวนเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2552 จนกระทั่งปัจจุบันคือแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 ได้มีการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เสนอแนะปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ แนวทางการพัฒนาจังหวัดให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่การตั้งคำของบประมาณเพื่อจัดทำกิจกรรม โครงการในพื้นที่ โดยได้มีการกำหนดโครงการส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดีการมีส่วนร่วมและการบริการ เพื่อเป็นแหล่งงบประมาณ เงินทุนในการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการประชาคมการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนการประชุมย่อยต่าง ๆ

ที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น ร่วมรับรู้ ตลอดจนร่วมตัดสินใจ ในการกำหนดวิสัยทัศน์ และแนวทางในการพัฒนาจังหวัดของตนเอง

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจ ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561 โดยศึกษาวิจัยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ดังนี้ 1) กลุ่มตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ 2) กลุ่มตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) กลุ่มตัวแทนจากภาคธุรกิจเอกชน 4) กลุ่มตัวแทนจากภาคประชาสังคม และ 5) ประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทองใน 5 ระดับ คือ 1) ระดับการให้ข้อมูล 2) ระดับการปรึกษาหารือ 3) ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง 4) ระดับความร่วมมือ และ 5) ระดับการเสริมอำนาจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย
3. เพื่อสำรวจปัญหา และอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561
4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

ประชากร

1. ประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 283,557 คน ที่ไม่ใช่ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง 3.1.2 จำนวน 5,978 คน ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ทั้งหมด 5,978 คน ได้แก่ 1) ตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 5,462 คน 2) ตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 65 คน 3) ตัวแทนจากภาคธุรกิจเอกชน จำนวน 444 คน 4) ตัวแทนจากภาคประชาสังคม จำนวน 7 คน ใช้ในการสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558- 2561 แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง ที่มีอายุ ระหว่าง 18 ปีขึ้นไป จำนวน 283,557 คน คำนวณโดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้คลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามความเหมาะสมแบ่งตามจำนวนอำเภอ ทั้ง 7 อำเภอในจังหวัดอ่างทองเป็นชั้นในการแบ่ง (strata) จนได้ตัวอย่างครบตามจำนวน

2. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ได้แก่ 1) กลุ่มตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจระดับบริหาร 2) กลุ่มผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3) กลุ่มผู้แทนภาคเอกชน และ 4) กลุ่มผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการจังหวัดอ่างทอง (ก.บ.จ.อ.ท.) ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) จำนวน 14 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้

1. ได้ทราบถึงบทบาทของภาคประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และทราบถึงกระบวนการเข้าไปมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
2. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
3. นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลแนวทางในการพัฒนาและสนับสนุนภาคประชาชนให้เข้าไปมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยในระดับประเทศต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการ

การเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องประเด็นของการศึกษา เพื่อนำมาวิเคราะห์และประมวลผลร่วมกับการศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และระยะเวลาในการทำงาน

2. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคำถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561 คำถามมีลักษณะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561 คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (RatingScale) แบ่งเป็น 5

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหา

2. แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงาน

- ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและแนวทางการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558-2561

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำ

ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง ด้านเนื้อหาสาระในแต่ละประเด็น และครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

6. นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถาม

1. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขด้านสำนวนภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหา

2. เสนอแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และโครงสร้าง โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมายของการวิจัย (index of item object congruence หรือ IOC) (สุริยศิริโกลาภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244)

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยแบ่งออกตามความเหมาะสม เป็นประชาชนในพื้นที่อำเภอขนาดใหญ่ 3 อำเภอ ร้อยละ 60 ได้จำนวน 24 คน และประชาชนในพื้นที่อำเภอขนาดเล็ก 4 อำเภอ ร้อยละ 40 ได้จำนวน 16 คน นำผลการทดลองใช้ มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยได้ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.860

การวิเคราะห์ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นประเด็น และสรุปใจความสำคัญที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิด ตัวแปรที่ได้กำหนดไว้

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3) นำแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบ แบบสอบถาม แล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และถูกต้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูล สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และการหาค่าร้อยละ (percentage)

2) การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามทัศนะของประชาชน ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

4) การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาผลสะท้อนถึงความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 จำแนกตามสถานภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 - 2561 จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ระดับการให้ข้อมูล	3.60	0.8482	มาก
2.ระดับการปรึกษาหารือ	3.71	0.8610	มาก
3.ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง	3.69	0.8810	มาก
4.ระดับความร่วมมือ	3.74	0.8188	มาก
5.ระดับการเสริมอำนาจ	3.79	0.7386	มาก
รวม	3.71	0.7836	มาก

ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่าระดับการเสริมอำนาจมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือระดับความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ระดับการปรึกษาหารืออยู่ในระดับมาก ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก และระดับการให้ข้อมูลอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเขตที่อยู่อาศัย

2.1 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	158	3.69	0.85	-0.286	0.769
หญิง	242	3.72	0.74		

จากผลการวิจัยพบว่าประชากรที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจินต์ ดาววิระกุล (2527) ได้ทำการศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดดีเด่นระดับจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ. 2557 พบว่า ปัจจัยด้านเพศ ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ

พัฒนาหมู่บ้าน และขัดแย้งกับงานวิจัยของ ธม ทรัพย์เจริญ (2525) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในชนบทในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณี: อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่าเพศชายมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง สามารถอธิบายได้ว่าในสังคมปัจจุบันทั้งเพศชาย และเพศหญิงต่างมีโอกาสทั้งทางการศึกษา และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ไม่แตกต่างกัน จึงทำให้มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านอายุกับ จังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561
ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	20.764	4	5.191	9.143	0.000
ภายในกลุ่ม	224.256	395	0.568		
รวม	245.020	399			

จากตารางพบว่าประชากรที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกันดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟปปรากฏผล ดังนี้

ระดับอายุ	18 – 29 ปี ($\bar{X}$ =3.1469)	30 – 39 ปี ($\bar{X}$ =3.6362)	40 – 49 ปี ($\bar{X}$ =3.8509)	50 – 59 ปี ($\bar{X}$ =3.8536)	60 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ =3.8156)
18 – 29 ปี ($\bar{X}$ =3.1469)		0.4893*	0.7040*	0.7067*	0.6687*
30 – 39 ปี ($\bar{X}$ =3.6362)			0.2147	0.2174	0.1794
40 – 49 ปี ($\bar{X}$ =3.8509)				0.0027	-0.0353
50 – 59 ปี ($\bar{X}$ =3.8536)					-0.038
60 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ =3.8156)					

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟป พบว่าประชากรอายุระหว่าง 18 – 29 ปี มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกับกลุ่มประชากรที่มีอายุระหว่าง 30 -39 ปี, 40 – 49 ปี, 50 – 59 ปี และ 60 ปีขึ้นไป โดยประชากรอายุระหว่าง 18 – 29 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 น้อยที่สุด สามารถอธิบายได้ว่าประชากรในช่วงอายุระหว่าง 18 – 29 ปี ยังขาด

ความรู้ความเข้าใจ ในการใช้สิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 สอดคล้องกับแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ในส่วนของการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงกิจกรรมและโครงการ

ภายในแผนพัฒนาจังหวัดผ่านสื่อที่ทันสมัยและเข้าใจง่ายเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสของสื่อในยุคปัจจุบันทั้งในสื่อชุมชน เช่น การทำเป็นสื่อมัลติมีเดีย หรือภาพยนตร์สั้น ผ่านทางช่องสถานีโทรทัศน์ของชุมชน หรือสื่อโซเชียลมีเดีย เป็นต้น ซึ่งเป็นสื่อ

ที่ประชากรในช่วงอายุดังกล่าวสามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด

2.3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านระดับการศึกษา
ศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	6.966	5	1.393	2.306	0.044
ภายในกลุ่ม	238.054	394	0.604		
รวม	245.020	399			

จากตารางพบว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง

พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ปรากฏผล ดังนี้

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.3524$)	มัธยมศึกษา, ปวช. ($\bar{X} = 3.6867$)	อนุปริญญา, ปวส. ($\bar{X} = 3.6832$)	ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.6557$)	สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.9179$)	อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8500$)
ประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.3524$)		0.3343	0.3308	0.3033	0.5655*	0.4976
มัธยมศึกษา, ปวช. ($\bar{X} = 3.6867$)			-0.0035	-0.0310	0.2312	0.1633
อนุปริญญา, ปวส. ($\bar{X} = 3.6832$)				-0.0275	0.2347	0.1668
ปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.6557$)					0.2622	0.1943
สูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.9179$)						-0.0679
อื่นๆ ($\bar{X} = 3.8500$)						

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ พบว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกับประชากรที่มีระดับการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี โดยประชากรที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 น้อยกว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี แสดงว่าความแตกต่างด้านระดับการศึกษามีผลต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยประชากรที่มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีระดับการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

น้อยกว่าประชากรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญชา นาคสุข (2553) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการศึกษาส่งผลกระทบต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้สิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่างๆ ของภาครัฐ

2.4 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านสภาพสมรสกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	9.425	2	4.713	7.941	0.000
ภายในกลุ่ม	235.595	397	0.593		
รวม	245.020	399			

จากตารางพบว่าประชากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง

พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟปรากฏผล ดังนี้

สถานภาพ	โสด ($\bar{X}$ =3.4364)	สมรส ($\bar{X}$ =3.8144)	อื่นๆ ($\bar{X}$ =3.6813)
โสด ($\bar{X}$ =3.4364)		0.3780*	0.2449
สมรส ($\bar{X}$ =3.8144)			-0.1331
อื่นๆ ($\bar{X}$ =3.6813)			

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ พบว่า ประชากรที่มีสถานภาพโสดมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกับประชากรที่มีสถานภาพสมรส โดยประชากรที่มี

สถานภาพโสดมีค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 น้อยกว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรส แสดงว่าความแตกต่างด้านสถานภาพสมรสมีผลต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนใน

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยประชากรที่มีสถานภาพโสดมีระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 น้อยกว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรสแล้ว

2.5 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านระดับรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.652	3	4.217	7.187	0.000
ภายในกลุ่ม	232.369	396	0.587		
รวม	245.020	399			

จากตารางพบว่าประชากรที่มีระดับรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟไปรากฎผล ดังนี้

ระดับรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}$ =3.3232)	10,001-20,000 บาท ($\bar{X}$ =3.6185)	20,001-30,000 บาท ($\bar{X}$ =3.6399)	มากกว่า 30,000 บาท ($\bar{X}$ =3.8865)
ไม่เกิน 10,000 บาท ($\bar{X}$ =3.3232)		0.2953	0.3167	0.5633*
10,001-20,000 บาท ($\bar{X}$ =3.6185)			0.0214	0.2680
20,001-30,000 บาท ($\bar{X}$ =3.6399)				0.2466
มากกว่า 30,000 บาท ($\bar{X}$ =3.8865)				

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟไปพบว่าประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกับประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท โดยประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยกว่าประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท แสดงว่าความ

แตกต่างด้านรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีระดับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 น้อยกว่าประชากรที่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท สอดคล้องกับการศึกษาของ ฅมทรัพย์เจริญ (2525) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ของประชาชนในชนบทในประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกรณี:
อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่าผู้ที่รายได้สูงกว่ามี
ระดับการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ

2.6 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยด้านเขตที่อยู่อาศัย
กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

เขตที่อยู่อาศัย	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
เขตเทศบาล	174	3.78	0.75	1.698	0.276
เขตองค์การบริหารส่วนตำบล	226	3.65	0.81		

จากตารางพบว่าประชากรที่มีเขตที่อยู่อาศัยในเขต
เทศบาลและเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ไม่
แตกต่างกันแสดงว่าความแตกต่างทางด้านเขตที่อยู่อาศัยไม่มี
ผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน
พัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่
แตกต่างกันการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

อ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้าน
เพศ และเขตที่อยู่อาศัยที่พบว่าปัจจัยดังกล่าวแตกต่างกันการมี
ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 –
2561 ไม่แตกต่างกัน

3. ระดับปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558
- 2561 จำแนกตาม ระดับการมีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ระดับการให้ข้อมูล	2.58	1.0489	ปานกลาง
2. ระดับการปรึกษาหารือ	2.56	1.0332	ปานกลาง
3. ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้อง	2.57	1.1115	ปานกลาง
4. ระดับความร่วมมือ	2.45	0.9661	น้อย
5. ระดับการเสริมอำนาจ	2.62	1.1451	ปานกลาง
รวม	2.56	1.0609	ปานกลาง

จากตารางพบว่าระดับระดับปัญหาและอุปสรรคใน
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด
อ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับพบว่าระดับการเสริมอำนาจมีคะแนน

เฉลี่ยสูงสุดจัดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือระดับการให้
ข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ใน
ระดับปานกลาง ระดับการปรึกษาหารืออยู่ในระดับปานกลาง
และระดับความร่วมมือจัดอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

4. เพื่อนำเสนอแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561

จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง พ.ศ. 2558 – 2561 ทั้ง 14 คน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข จาก 3 กลุ่มด้วยกัน ดังนี้

4.1 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ และตัวแทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าควรเพิ่มระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มากขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

จากปฏิทินในการจัดทำแผนในแต่ละปีที่กำหนดโดยคณะรัฐมนตรีผ่านการนำเสนอของสำนักงานพัฒนาระบบบริหารราชการ (ก.พ.ร.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ได้กำหนดช่วงเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละครั้งอยู่ในระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ซึ่งทุกกระบวนการจะต้องจัดทำให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อที่จังหวัดจะได้นำร่างแผนพัฒนาจังหวัดนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) และคณะรัฐมนตรี ตามลำดับเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับจังหวัด และเป็นแนวทางในการจัดทำคำของบประมาณของจังหวัด และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด ซึ่งในแผนปฏิบัติการประจำปีนั้นก็จะถูกบรรจุไว้ด้วยแผนงานและโครงการต่างๆ ที่รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณลงมายังพื้นที่ในระดับจังหวัด โดยทุกกระบวนการจะสอดคล้องไปกับห้วงระยะเวลาที่หน่วยงานราชการต่างๆ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่เหมาะสมและทันต่อการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการให้แล้วเสร็จทันในไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณนั้นๆ

หนึ่งในกระบวนการที่สำคัญที่สุดก่อนที่แผนพัฒนาจังหวัดจะนำไปสู่การมีแผนงาน/โครงการในการขับเคลื่อนนโยบายในระดับจังหวัดเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ คือการรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในพื้นที่ จากทุกภาคส่วนในจังหวัด ทั้งภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ และ

การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งในกระบวนการนี้จะใช้เวลาเพียงไม่กี่วัน หรือไม่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมก็จะมีเวลาในการเตรียมข้อมูล ปัญหา และอุปสรรคในพื้นที่ของตนไม่เพียงพอ จึงทำให้ข้อมูลที่นำมาเสนอในที่ประชุมไม่ครบถ้วนตามประเด็นของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ อันจะนำมาสู่การได้แผนงาน/โครงการที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างครบถ้วน โดยที่ภาครัฐควรจะขยายเวลาในการรวบรวมข้อมูล ประเด็นปัญหา และความต้องการของประชาชน ตลอดจนการเข้าร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และทำให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ในกลุ่มของภาคธุรกิจเอกชนเห็นว่าควรส่งเสริมให้มีการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาจังหวัดรวมถึงกิจกรรม/โครงการภายในแผนพัฒนาจังหวัดผ่านสื่อที่ทันสมัยและเข้าใจง่ายเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสของสื่อในยุคปัจจุบัน

ความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ทางสังคม คือ เครือข่ายสังคมใหม่ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า “สังคมออนไลน์” (Social Media) โดยเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้เป็นพื้นที่สาธารณะซึ่งสมาชิกก็คือคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ และศาสนา ทุกระดับการศึกษา ทุกสาขาอาชีพ และกลุ่มสังคมย่อยจากทั่วโลกเป็นผู้เป็นผู้สื่อสารหรือเขียนเล่าเนื้อหาเรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอที่สมาชิกเขียนและทำขึ้นเองหรือพบเจอจากสื่ออื่นๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตนผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เครือข่ายสังคมออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องก่อให้เกิดวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสื่อสังคมออนไลน์หลากหลายประเภท (พัชรนันท์ พุ่มนุช, 2553)

ปัจจุบัน Social Media เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าไม่เคยใช้หรือไม่รู้จักสื่อดังกล่าว ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงควรตระหนักถึงโอกาสและความสำคัญดังกล่าวในการนำสื่อสังคมออนไลน์ใช้ให้เกิดประโยชน์ผ่านการประชาสัมพันธ์ถึงการดำเนินงานแผนงาน/โครงการต่างๆ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์แผนพัฒนาของจังหวัดในรูปแบบที่ทันสมัยต่อการเข้าใจ เช่น วิทยุชุมชน หรือสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น

เพื่อให้ประชาชนรับรู้ถึงการดำเนินงานของภาครัฐ และตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นอีกทางหนึ่งในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของภาครัฐมากยิ่งขึ้น

4.3 ในกลุ่มของภาคประชาชนเห็นว่าแผนพัฒนาจังหวัดเป็นแม่แบบในการจัดทำแผนพัฒนาในระดับชุมชนและท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการต่อยอดแผนพัฒนาระดับจังหวัดให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ในปัจจุบันการจัดทำแผนพัฒนาในระดับชุมชนหรือหมู่บ้าน เป็นสิ่งที่ภาครัฐผลักดันให้เกิดขึ้นในทุกๆ ชุมชน/หมู่บ้านจำเป็นต้องจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสามารถของชุมชนในการจัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองในทุกๆ ด้าน ตามความต้องการของชุมชน โดยใช้กระบวนการแผนชุมชนเป็นเครื่องมือนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง และยังเป็นการบูรณาการในระดับพื้นที่ของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และเครือข่ายองค์กรต่างๆ ภายในชุมชน โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง และคนในชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของตนเอง

เพื่อให้การประสานเชื่อมโยงความต้องการของชุมชน กับท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ภาครัฐควรเข้าไปสนับสนุนการจัดทำแผนชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นโดยการให้ความรู้ในการจัดทำแผนกับบุคลากรในระดับชุมชน และการชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการขับเคลื่อนนโยบาย/โครงการในระดับประเทศและการขับเคลื่อนแผนพัฒนาในระดับจังหวัดเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.4 กลุ่มภาคประชาชนเห็นว่าอิทธิพลของนักการเมืองในพื้นที่ และนักการเมืองท้องถิ่นยังมีผลต่อการกำหนดกิจกรรม/โครงการในพื้นที่อยู่ จะเห็นได้จากในกรณีที่บางจังหวัดเป็นจังหวัดที่ไม่ถูกพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งผูกขาด แต่เพียงพรรคเดียว ทำให้การจัดสรรกิจกรรม/โครงการโดยเฉพาะในส่วนของการก่อสร้างที่เป็นสิ่งก่อสร้าง เช่น ถนน ระบบประปาหมู่บ้าน และสิ่งปลูกสร้างที่เป็นอาคารสถานที่ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางของข้าราชการที่มักจะโอนเียงไปทางพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งที่มีอำนาจมากกว่าอยู่ในขณะนั้น ทั้งในระดับพื้นที่ และในระดับประเทศ

จากระบบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่การทุจริตในวงราชการยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ยังคงมีการดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง และในการที่ข้าราชการฝ่ายการเมืองมีอำนาจในการเอื้อประโยชน์ทั้งทรัพย์สิน และตำแหน่งหน้าที่ให้กับข้าราชการประจำ ส่งผลให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหา และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างไม่ทั่วถึง

ซึ่งในประเทศไทย นอกจากกระแสปฏิรูปการเมืองที่มีมากขึ้นตามลำดับ และความคิดในเรื่องของการนำเอาหลักธรรมาภิบาล การต่อต้านการทุจริตประเพณีมิชอบในวงการเมืองและวงราชการก็ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี รวมถึงมีการรณรงค์อย่างแพร่หลายในสื่อสาธารณะทั่วไป โดยในปัจจุบันได้มีการจัดตั้งองค์กรอิสระ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ศาลปกครอง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตลอดจนหน่วยงานในบังคับบัญชาในระบบราชการปกติ เช่น คณะกรรมการและปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) ฯลฯ และยังมิได้มีผลสัมฤทธิ์ที่เท่าที่ควรในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล โดยให้อำนาจวุฒิสภาในการเลือกและถอดถอนกรรมการหรือองค์อำนาจขององค์กรตรวจสอบ และกำกับควบคุมการทำหน้าที่ของรัฐบาล นอกจากนี้ในปัจจุบันได้มีการนำมาตรการต่างๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันการทุจริตในวงราชการ เช่น การกำหนดให้นักการเมืองและข้าราชการระดับสูงต้องแจ้งทรัพย์สิน และหนี้สิน การจัดให้มีการถอดถอนนักการเมืองระดับสูง การจัดให้มีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเป็นศาลชั้นเดียวตัดสินคดีความได้รวดเร็ว ก็ตามที ปัญหาการทุจริตในวงนักการเมืองและวงข้าราชการ ก็ยังคงปรากฏอยู่ทั่วไป เหตุด้วยข้าราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำยังขาดจิตสำนึก และศีลธรรม และกฎหมายที่ไม่เด็ดขาดและรุนแรงมากพอ ตลอดจนช่องทาง และโอกาสที่ประชาชนในทุกพื้นที่ สามารถร้องทุกข์ร้องเรียนการพบปัญหาทุจริตคอร์รัปชันในพื้นที่ของตนเป็นไปได้ยาก

เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามทุจริตประเพณีมิชอบในวงราชการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศชาติ ภาครัฐควรดำเนินการรณรงค์สร้างความตระหนักให้กับข้าราชการประจำในการปฏิบัติหน้าที่อย่างสุจริตอย่างจริงจัง รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมายที่เด็ดขาดและรุนแรงต่อการทุจริตประเพณีมิชอบของข้าราชการประจำและนักการเมือง รวมถึงการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนร่วมกันต่อต้านการทุจริตประเพณีมิชอบของ

ข้าราชการ และเปิดช่องทางในการร้องทุกข์ร้องเรียนพฤติกรรมทุจริตของข้าราชการให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรสร้างความตระหนักให้กับประชาชนในพื้นที่ให้ทราบถึงความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ว่าแผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหของประชาชนในพื้นที่ได้ หากได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดอย่างเต็มที่

2. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ถึงขั้นตอนและวิธีการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดอ่างทองทราบถึงสิทธิและวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อโซเชียลมีเดีย เป็นต้น

3. ภาครัฐควรเพิ่มความหลากหลายในส่วนของกลุ่มภาคประชาชนและภาคเอกชนในการเข้าร่วมในการประชุมเสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนควรจัดการอบรมหรือสัมมนาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้กับตัวแทนของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของแผนให้มีความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตลอดจนภาคประชาชนสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปต่อยอดในการจัดทำแผนในระดับชุมชน/หมู่บ้าน หรือระดับท้องถิ่นได้อีกด้วย

4. ภาครัฐควรจัดสรรระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้เหมาะสม เพื่อเป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมากยิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

ถม ทรัพย์เจริญ. (2525). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนชนบทในประเทศไทยศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาพัฒนาชุมชน. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธนัญชา นาคสุขใส.(2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา:เทศบาลตำบลห้วยงู อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ธัญยาพร พุทธวงศ์.(2553).บทบาทของภาคประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดลำปาง.การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

นางพะงา บุญปักษ์ .(2549).ตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเขตกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืน. คุยฎิณิพนธ์ ปริญญาคุยฎิณิพนธ์ .มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

บุญชนะ มงคลจิตติการ.(2551).ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลคอนเปา อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่.วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

เบญจวรรณ กระจ่างจิต (2554).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวไร่ อำเภอเมือง จังหวัดอ่างทอง.การค้นคว้าอิสระ ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประภาพร คำสงค์. (2554) .สภาพปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร.วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปัทมา สุกอัมภ์.(2552).การมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยในรอบทศวรรษที่ผ่านมาสภาพปัญหาและความท้าทายในอนาคต. กรุงเทพฯ.วารสารสถาบันพระปกเกล้าปีที่7 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2552.

ไปยดา ชะตา.(2552) .กลไกการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา(พ.ศ. 2553-2556) ของส่วนราชการ เอกชนประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

พัชรนันท์ ภูตระกูล.(2554) .การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการกับแผนพัฒนาของเทศบาล ตำบลเทพสถิต อำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ.การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ. (2556). หลักสูตรการจัดทำ แผนพัฒนา
จังหวัด ประจำปี 2556.กรุงเทพฯ .สถาบันดำรงราชานุภาพ
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.

รุ่งทิพย์ เหล็กดี. (2551). การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและ
งบประมาณจังหวัดของสำนักงานจังหวัด เชียงใหม่
ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
(ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2551. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสน
ศาสตร มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมาคมนานาชาติเพื่อการมีส่วนร่วมสาธารณะ (International
Association for Public Participation หรือ IAP2)
AIP2 Spectrum of Public Participation. ค้นเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2556, จาก [http://www.opde.go.th/
uploads/files/lawstisution2550.pdf](http://www.opde.go.th/uploads/files/lawstisution2550.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. การบริหาร
ราชการแบบมีส่วนร่วม. ค้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2552,
จาก http://www.opde.go.th/spe_id=2&content_id

สำนักงานจังหวัดอ่างทอง. (2556). แผนพัฒนาจังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2556-2561. ทบทวนเมื่อเดือนตุลาคม.

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2552). แผนพัฒนาจังหวัด
และกลุ่มจังหวัด. กรุงเทพฯ.

สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวง
มหาดไทย. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
การมีส่วนร่วมของประชาชน. ค้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม
2556, จาก [http://www.meph.go.th/opde/data/2/การ
มีส่วนร่วมของประชาชน.doc](http://www.meph.go.th/opde/data/2/การมีส่วนร่วมของประชาชน.doc)

สุริย์รัตน์ กองทวี. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหารจัดการแหล่งโบราณสถานในเขตพื้นที่
เมืองเก่า จังหวัดลำพูนและพื้นที่ต่อเนื่อง. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาวจังหวัด
เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรพินท์ สฟโชคชัย. หลักการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
(Participatory Governance). ค้นเมื่อ วันที่ 18 ธันวาคม

